

สถานการณ์ฉุกเฉิน กับ ความพร้อมทางการเงินของผู้มีรายได้น้อย

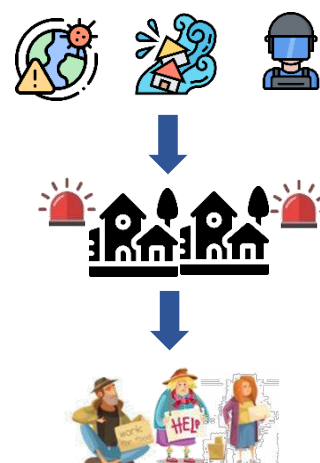
จากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสถานการณ์ฉุกเฉินที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนและมีระดับความรุนแรงอย่างไม่คาดคิด ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจที่ไม่อาจดำเนินธุรกิจได้ และภาคประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการจ้างงานอันไม่สามารถทำงานได้เช่นเดิม และแน่นอนต้องสูญเสียรายได้ที่ได้รับจากการทำงานอันส่งผลต่อการดำรงชีวิตอย่างเลี่ยงไม่ได้ในทันที ดังนั้น ศูนย์วิจัยธนาคารออมสินจึงทำการศึกษาความพร้อมทางการเงินของประชาชนฐานรากท่ามกลางสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่หน่วยงานหรือผู้ที่สนใจได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

สถานการณ์ฉุกเฉิน และความช่วยเหลือจากภาครัฐที่น่าสนใจ

สถานการณ์ฉุกเฉินคืออะไร ?

สถานการณ์ฉุกเฉินหรือภาวะฉุกเฉิน หมายถึง สถานการณ์ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศและกระทบต่อความสงบเรียบร้อย อาทิ เช่น ภัยพิบัติทางธรรมชาติ การระบาดใหญ่ หรือสงครามกลางเมือง เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนในประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นการขาดรายได้เนื่องจากไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามเดิม หรือในสถานการณ์ที่เป็นภัยพิบัติอาจทำให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลงหรือเกิดการเสียหายซึ่งก็ทำให้เกิดการสูญเสียรายได้และอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน เช่น เกิดความเครียดจากการขาดรายได้หรือความไม่ปลอดภัยในการดำรงชีวิต เป็นต้น

ตัวอย่างแนวทางการช่วยเหลือจากภาครัฐที่น่าสนใจ

มาตรการนโยบายของภาครัฐที่ให้ความช่วยเหลือในยามต้องเผชิญกับสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ มีทั้งการให้ความช่วยเหลือภาครัฐกิจและภาคประชาชน ซึ่งมีการให้ความช่วยเหลือในหลากหลายด้าน เช่น ด้านการเงิน การลดภาระค่าครองชีพ ในครั้งนี้ศูนย์วิจัยธนาคารออมสินได้ทำการศึกษาการให้ความช่วยเหลือแก่ภาคประชาชนเป็นหลัก ซึ่งพบว่าส่วนใหญ่เป็นการให้ความช่วยเหลือในด้านรายได้หรือให้เงินสนับสนุนแบบเจาะจงที่มุ่งช่วยเหลือกลุ่มที่ตกอยู่ในสภาวะความเครียดสูงหรือได้รับผลกระทบโดยตรง โดยมีตัวอย่างแนวทางการช่วยเหลือที่น่าสนใจ ดังนี้

วิกฤตอุทกภัย

ประเทศ	แนวทางการช่วยเหลือที่น่าสนใจ	
	ให้เงินช่วยเหลือ	ลดภาษี
ไทย (ปี 2562)	ให้เงินช่วยเหลือครัวเรือนละ 5,000 บาท สำหรับครัวเรือนที่บ้านพักอาศัยและทรัพย์สินได้รับความเสียหายจากอุทกภัย	-
ออสเตรเลีย (ปี 2554)	ให้เงินช่วยเหลือกับประชาชนเพื่อนำไปใช้สอยระหว่างที่ยังไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้	ยกเว้นภาษีสำหรับประชาชนในพื้นที่ที่ประสบภัยเป็นระยะเวลา 1 ปี

โรคระบาด Covid-19

ประเทศ	แนวทางการช่วยเหลือที่น่าสนใจ		
	ด้านรายได้	ด้านค่าใช้จ่าย	การเยียวยาฉุกเฉินและมนุษย์เงินเดือน
ไทย	- ให้เงินช่วยเหลือรายละ 5,000 บาท ต่อเดือน เป็นเวลา 3 เดือน ผ่านการลงทะเบียนในโครงการเราไม่ทิ้งกัน ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับผู้ที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคมที่ประกอบอาชีพ แรงงาน ลูกจ้าง ชั่วคราว อาชีพอิสระ ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 - ให้เงินช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 รายละ 5,000 บาทต่อเดือน เป็นเวลา 3 เดือน	- ลดค่าน้ำประปาและค่าไฟฟ้า 3% - คืนเงินประกันการใช้น้ำประปาและการไฟฟ้า - สินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผู้มีอาชีพอิสระ และผู้มีรายได้ประจำที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 ผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	- ลดส่งเงินสมทบกองทุนประกันสังคม 3 งวดเดือนของนายจ้างเหลือ 4% ผู้ประกันตนมาตรา 33 เหลือ 1% ของค่าจ้าง และผู้ประกันตนมาตรา 39 ให้ส่งเดือนละ 86 บาท - สำหรับผู้ที่อยู่ในระบบประกันสังคม หากถูกเลิกจ้างรับเงินกรณีว่างงาน 70% ของค่าจ้าง

ประเทศ	แนวทางการช่วยเหลือที่น่าสนใจ		
	ด้านรายได้	ด้านค่าใช้จ่าย	การเยียวยาลูกจ้างและมนุษย์เงินเดือน
			- มาตรการเสริมความรู้ฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะเสริมอาชีพ
ฮ่องกง	- ให้เงินช่วยเหลือแบบถาวรสำหรับผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป รายละ 10,000 ดอลลาร์ฮ่องกง - เพิ่มเบี้ยเลี้ยงรายเดือนสำหรับครอบครัวผู้มีรายได้น้อย เป็น 2 เท่า	- ลดค่าเช่าบ้านเคหะชุมชน - อุดหนุนค่าไฟฟ้า - ลดค่าบริการรถไฟฟ้าใต้ดิน (MTR) 20% เป็นเวลา 6 เดือน - เลื่อนการจ่ายดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา	- รับเงินชดเชย 50% เป็นเวลา 6 เดือน สูงสุดไม่เกิน 9,000 ดอลลาร์ฮ่องกง - ส่งเสริมทักษะให้กับแรงงาน - เพิ่มการจ้างงานจำนวน 30,000 ตำแหน่ง
สิงคโปร์	- ให้เงินช่วยเหลือสำหรับผู้มีอายุ 21 ปีขึ้นไปตามระดับรายได้ รายละ ไม่เกิน 1,200 ดอลลาร์สิงคโปร์ - ให้เงินช่วยเหลือผู้สูงอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป รายละ 100 ดอลลาร์สิงคโปร์ - ให้เงินช่วยเหลือกับพ่อแม่ที่มีบุตรอายุไม่เกิน 20 ปี รายละ 300 ดอลลาร์สิงคโปร์	- สนับสนุนค่าไฟฟ้าและน้ำประปาเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 เท่าตามขนาดของครัวเรือน - ผู้มีรายได้น้อยจะได้เงินอุดหนุนและคูปองซื้ออาหารเพิ่มจำนวน 100 ดอลลาร์สิงคโปร์ - ระงับการจ่ายหนี้เพื่อการศึกษา 1 ปี	- คนที่มีอาชีพรับจ้างได้รับเงินชดเชยวันละ 100 ดอลลาร์สิงคโปร์ - ณ เมษายน 2563 รัฐบาลช่วยทุกบริษัทจ่ายเงินเดือนให้พนักงาน 75% แต่สูงสุดไม่เกินคนละ 3,450 ดอลลาร์สิงคโปร์
มาเลเซีย	- ให้เงินช่วยเหลือให้กับครอบครัวตามระดับรายได้ ไม่เกิน 1,600 ริงกิต - ให้เงินช่วยเหลือคนโสดที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป ตามระดับรายได้ ไม่เกิน 800 ริงกิต - ให้เงินช่วยเหลือกับผู้มีรายได้น้อยในโครงการ Bantuan Sara Hidup (BSH) จำนวน 350 ริงกิต	- ลดค่าไฟฟ้า 15% ถึง 50% สำหรับการใช้ไฟฟ้าที่ไม่เกิน 600 กิโลวัตต์ต่อเดือน เป็นระยะเวลา 6 เดือน - ขยายระยะเวลาการชำระคืนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นระยะเวลา 6 เดือน - ยกเว้นการจ่ายค่าเช่าบ้านในโครงการ Program Perumahan Rakyat (PPR) และโครงการ Kuala Lumpur City Hall ของภาครัฐ เป็นระยะเวลา 6 เดือน - พักชำระหนี้ในโครงการซื้อบ้าน rent-to-own เป็นระยะเวลา 6 เดือน	- อนุญาตให้นำยานพาหนะไปจอดเงินเดือนลูกจ้างที่ได้เงินเดือนต่ำกว่า 4,000 ริงกิต - แรงงานที่ต้องหยุดพักงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างได้รับเงินช่วยเหลือกรณีว่างงาน 600 ริงกิตต่อเดือน - ให้เงิน 600 ริงกิต แก่คนขับแท็กซี่ คนขับ tourist bus คนขับสามล้อที่ขึ้นทะเบียนและไถ่ถอนเที่ยว

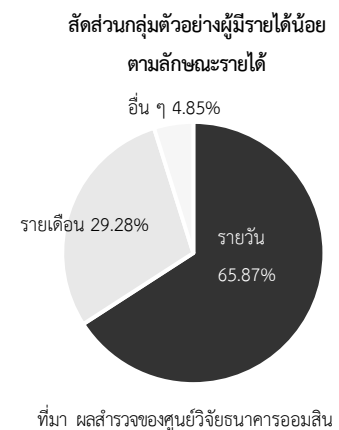
ข้อมูลโดย : ธนาคารแห่งประเทศไทย, <https://thaipublica.org/>, <https://www.kapook.com/>

รวบรวมโดย ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน

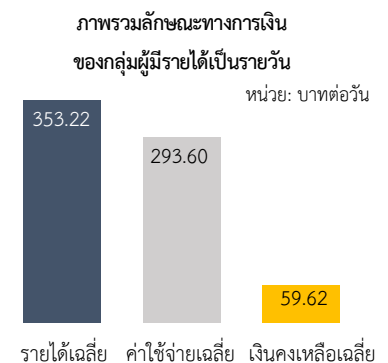
ความพร้อมทางการเงินของผู้มีรายได้น้อยต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน

ศูนย์วิจัยธนาคารออมสินทำการศึกษาลักษณะและความพร้อมทางการเงินของผู้มีรายได้น้อย ซึ่งในที่นี้ความพร้อมทางการเงิน หมายถึง การมีเงินคงเหลือที่สามารถทำให้ดำรงชีวิตประจำวันต่อไปได้ โดยการศึกษาใช้ข้อมูลจากการสำรวจของศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน จำนวนตัวอย่างผู้มีรายได้น้อยไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือนทั้งสิ้น 2,186 ตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 26 พฤศจิกายน ถึง 11 ธันวาคม 2562 ซึ่งแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะรายได้ของกลุ่มผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับ ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ได้รับค่าจ้างเป็นรายวัน และรายเดือน โดยเงินคงเหลือ คือ รายได้หลังหักค่าใช้จ่าย

กลุ่มผู้มีรายได้เป็นรายวัน

ผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับค่าจ้างเป็นรายวัน มีจำนวนทั้งสิ้น 1,440 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 65.87 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งมีรายได้เฉลี่ย 353.22 บาทต่อวัน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 293.60 บาทต่อวัน เงินคงเหลือเฉลี่ย 59.62 บาทต่อวัน สำหรับการประกอบอาชีพ พบว่า ร้อยละ 75.76 ประกอบอาชีพอิสระ^{1/} รองลงมา ร้อยละ 24.17 ประกอบอาชีพลูกจ้างรายวัน^{2/} และร้อยละ 0.07 ไม่ได้ทำงาน^{3/}

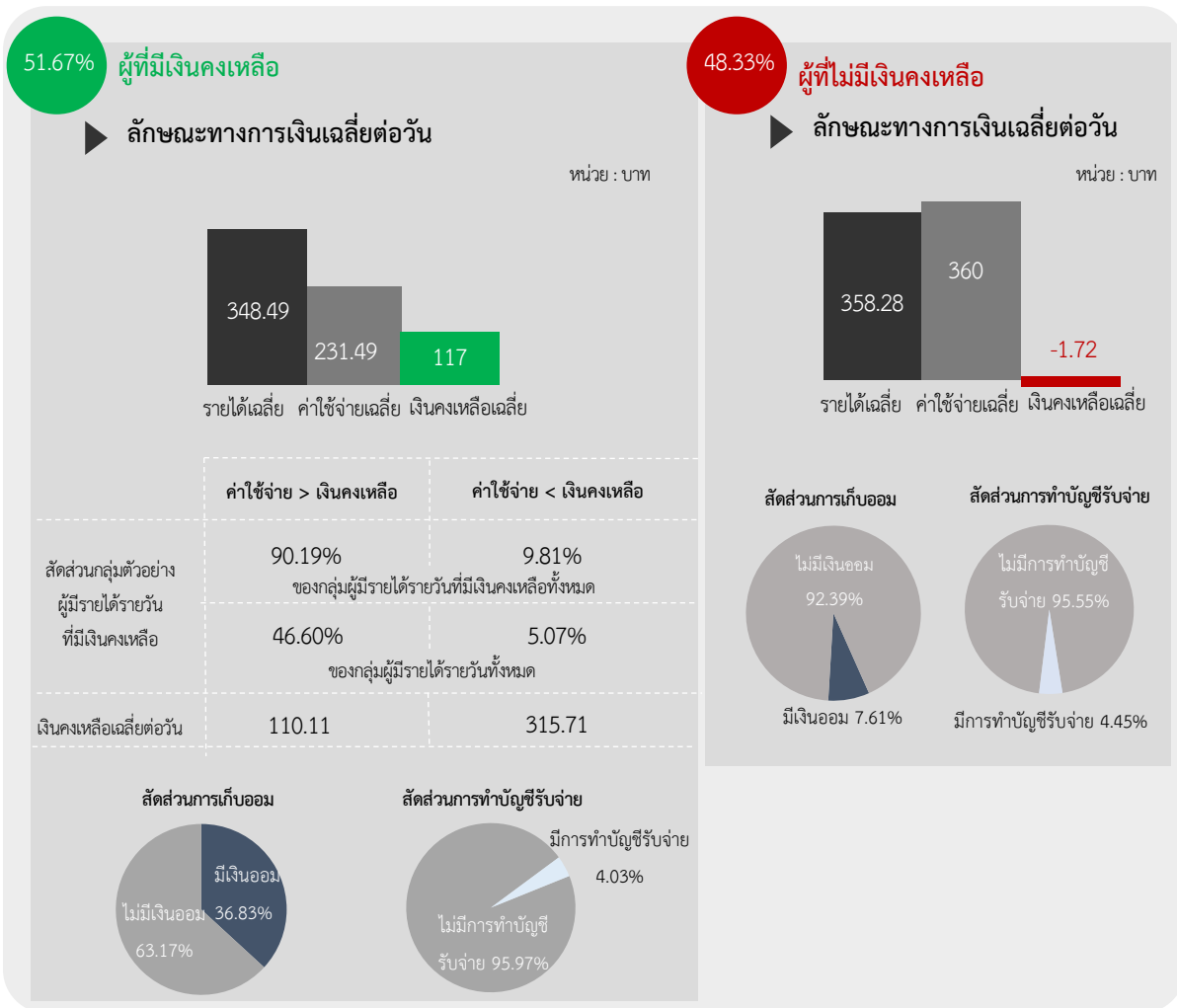
เมื่อศึกษาเงินคงเหลือเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ 51.67 ของกลุ่มที่มีรายได้เป็นรายวัน มีเงินคงเหลือต่อวัน และอีกร้อยละ 48.33 ไม่มีเงินคงเหลือต่อวัน โดยรายละเอียดลักษณะทางการเงินและการประกอบอาชีพแต่ละกลุ่มเป็น ดังนี้

หมายเหตุ

^{1/}อาชีพอิสระ ได้แก่ พ่อค้าแม่ค้า จักรยานยนต์รับจ้าง รับจ้างทั่วไป แท็กซี่ และอื่น ๆ

^{2/}ลูกจ้างรายวัน ได้แก่ ลูกจ้างในกลุ่ม เอกชน ราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ

^{3/}ไม่ได้ทำงาน หมายถึง กลุ่มคนที่ไม่ได้ทำงานแต่ได้รับเงินจากครอบครัวเป็นรายวัน

ประเด็นที่พบในกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เป็นรายวัน

- หากไม่มีรายได้ประจำวันเข้ามา กลุ่มที่มีเงินคงเหลือจะสามารถอยู่ต่อได้เพียง 1 วัน

จากการศึกษาพบว่า คนกลุ่มนี้มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวัน 231.49 บาท ในขณะที่มีเงินคงเหลือเฉลี่ยต่อวันเพียง 117 บาท และเกินครึ่งของคนกลุ่มนี้ไม่มีการออม ดังนั้นหากต้องเผชิญกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีการหยุดงานหรือเลิกจ้างงานซึ่งส่งผลกระทบต่อรายได้ในทันที การใช้จ่ายในวันถัดไปที่ต้องมาจากเงินคงเหลือซึ่งไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันที่คนกลุ่มนี้ต้องเผชิญอยู่ และเมื่อศึกษาถึงลงไปพบว่าสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเงินคงเหลือมีเพียงร้อยละ 9.81 เท่านั้นที่มีเงินคงเหลือมากกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันหรือคิดเป็นเพียงร้อยละ 5.07 ของกลุ่มตัวอย่างรายได้รายวันทั้งหมดเท่านั้นที่จะมีเงินคงเหลือเพียงพอที่จะสามารถดำรงชีพในวันต่อไปได้ หากไม่มีรายได้เข้ามาแต่ก็เพียงแค่ 1 วันเท่านั้น

- ร้อยละ 48.33 ของกลุ่มตัวอย่างผู้มีรายได้รายวัน มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในแต่ละวัน

จากการศึกษา พบว่า ร้อยละ 48.33 ของกลุ่มตัวอย่างผู้มีรายได้รายวันมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อวันมากกว่ารายได้เฉลี่ยต่อวันที่ได้รับ ทำให้เงินที่ได้รับในแต่ละวันไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ และเมื่อพิจารณาสัดส่วนการออมพบว่า กว่าร้อยละ 90 ไม่มีเงินออม ดังนั้นจึงถือเป็นกลุ่มที่ไม่สามารถพึ่งพาตัวเองได้และยังไม่มีแหล่งเงินทุนสำรองอีกด้วย

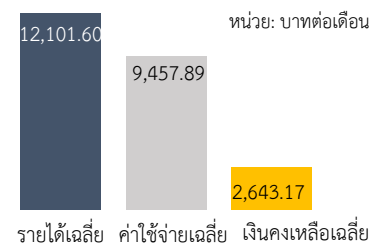
- กลุ่มตัวอย่างผู้มีรายได้รายวันส่วนใหญ่ไม่มีการออมเงินและไม่มีการทำบัญชีรับจ่าย

จากการศึกษา พบว่า ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มมีเงินคงเหลือหรือไม่มีเงินคงเหลือส่วนใหญ่จะไม่มีการเก็บออมและไม่มีการทำบัญชีรับจ่าย หากเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินที่ส่งผลต่อรายได้จะไม่มีแหล่งเงินสำรองที่จะสามารถนำมาใช้เพื่อการดำรงชีพต่อไป จึงทำให้คนกลุ่มนี้มีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถหลุดพ้นจากวงจรการก่อหนี้และมีความเป็นไปได้ที่จะเข้าสู่วงจรหนี้ในระบบ เนื่องจากผลงานวิจัยเกี่ยวกับหนี้ในระบบที่ผ่านมาของศูนย์วิจัยธนาคารออมสินสะท้อนให้เห็นว่าคนส่วนใหญ่ที่กู้หนี้ในระบบจะเป็นการกู้เพื่ออุปโภคบริโภค จำนวนเงินกู้ไม่สูงและรวดเร็วกว่าการกู้ในระบบ

กลุ่มผู้มีรายได้เป็นรายเดือน

ผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับค่าจ้างเป็นรายเดือน มีจำนวน 640 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 29.28 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งมีรายได้เฉลี่ย 12,101.60 บาทต่อเดือน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 9,457.89 บาทต่อเดือน เงินคงเหลือเฉลี่ย 2,643.17 บาทต่อเดือน สำหรับการประกอบอาชีพ พบว่า ร้อยละ 97.03 เป็นผู้มีรายได้ประจำ รองลงมา ร้อยละ 2.34 ประกอบอาชีพอิสระ^{4/} และไม่ได้ทำงาน^{5/} ร้อยละ 0.63

ภาพรวมลักษณะทางการเงิน
ของกลุ่มผู้มีรายได้เป็นรายเดือน

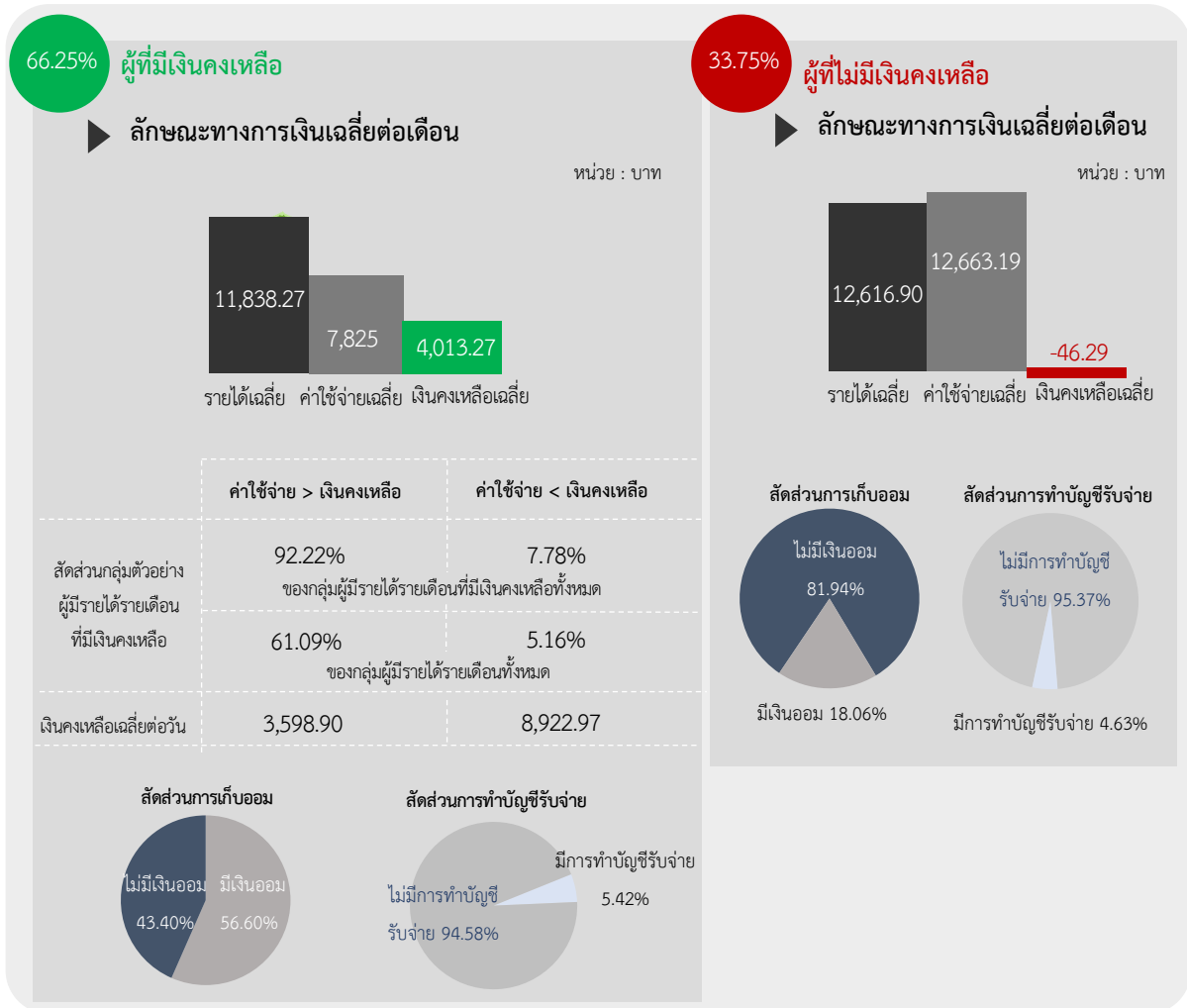

เมื่อศึกษาเงินคงเหลือเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ 66.25 เป็นผู้มีเงินคงเหลือต่อเดือน และอีกร้อยละ 33.75 เป็นผู้ไม่มีเงินคงเหลือต่อเดือน ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มผู้มีรายได้เป็นรายวัน พบว่า กลุ่มผู้มีรายได้เป็นรายเดือนมีสัดส่วนผู้มีเงินคงเหลือสูงกว่ากลุ่มผู้มีรายได้เป็นรายวัน โดยรายละเอียดลักษณะทางการเงินและการประกอบอาชีพแต่ละกลุ่มเป็นดังนี้

หมายเหตุ

^{4/}อาชีพอิสระ ได้แก่ รับจ้างทั่วไปที่รับค่าจ้างเป็นรายเดือน เช่น พนักงานขับรถบริษัททัวร์ พนักงานขายของ และอื่น ๆ

^{5/}ไม่ได้ทำงาน หมายถึง กลุ่มคนที่ไม่ได้ทำงานแต่ได้รับเงินจากครอบครัวเป็นรายวัน

ประเด็นที่พบในกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เป็นรายเดือน

- หากไม่มีรายได้รายเดือนกลุ่มที่มีเงินคงเหลือจะสามารถอยู่ต่อได้เพียง 15 วัน

จากการศึกษาพบว่า คนกลุ่มนี้มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน 7,825 บาท ในขณะที่มีเงินคงเหลือเฉลี่ยต่อเดือนเพียง 4,013.27 บาท และเกินครึ่งของคนกลุ่มนี้มีการออม ซึ่งหากต้องเผชิญกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีการหยุดงานหรือเลิกจ้างงานกระทันหันส่งผลให้ขาดรายได้ในทันที เงินคงเหลือที่มีอยู่จากเดือนก่อนจะสามารถดำรงชีพในวันต่อไปได้ประมาณ 15 วัน แต่เนื่องจากคนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีการเก็บออมอาจทำให้สามารถดำรงชีพได้ยาวนานมากกว่า 15 วัน

เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีเงินคงเหลือเฉลี่ยมากกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ย และกลุ่มที่มีเงินคงเหลือเฉลี่ยน้อยกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ย พบว่า มีเพียงร้อยละ 7.78 มีเงินคงเหลือเฉลี่ยมากกว่าค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือน หรือคิดเป็นร้อยละ 5.16 ของกลุ่มตัวอย่างรายได้รายเดือนทั้งหมดเท่านั้นที่มีเงินคงเหลือเพียงพอที่จะสามารถดำรงชีพในเดือนต่อไปได้อีกอย่างน้อย 1 เดือน หากไม่มีรายได้เข้ามา

- **หนึ่งในสามของผู้มีรายได้รายเดือนมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่มีอยู่ในแต่ละเดือน**

จากการศึกษา พบว่า หนึ่งในสามของผู้มีรายได้รายเดือน (กลุ่มที่ไม่มีเงินคงเหลือ) มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนสูงกว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนจึงทำให้เงินที่ได้รับในแต่ละเดือนไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ และเมื่อพิจารณาสัดส่วนการออมพบว่า ร้อยละ 81.94 ไม่มีเงินออม **ดังนั้นจึงถือเป็นกลุ่มที่ไม่สามารถพึ่งพาตัวเองได้ และยังไม่มีแหล่งเงินทุนสำรองที่จะสามารถนำมาใช้เพื่อการดำรงชีพต่อไป จึงมีความเป็นไปได้ที่คนกลุ่มนี้ จะไม่สามารถหลุดพ้นจากวงจรการก่อหนี้ได้**

- **กลุ่มตัวอย่างผู้มีรายได้รายเดือนส่วนใหญ่ไม่มีการออมเงิน และไม่มีการทำบัญชีรับจ่าย**

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะการออมเงินและการทำบัญชีรับจ่ายของกลุ่มตัวอย่างผู้มีรายได้รายเดือนที่มีเงินคงเหลือและไม่มีเงินคงเหลือ พบว่า กลุ่มมีเงินคงเหลือ ร้อยละ 56.60 มีการออมเงิน แต่กลุ่มที่ไม่มีเงินคงเหลือมีการออมเงินเพียง ร้อยละ 18.06 ในขณะที่การทำบัญชีรับจ่าย พบว่าเกือบทั้งหมดของทั้งสองกลุ่มไม่มีการทำบัญชีรับจ่าย

มุมมองศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน

สถานการณ์ฉุกเฉินถือเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิดมาก่อนซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานของทั้งภาคธุรกิจและภาคครัวเรือน ทำให้เกิดการหยุดชะงักและสูญเสียรายได้ในทันที เมื่อทำการศึกษาความพร้อมทางการเงินของผู้มีรายได้น้อยในสถานการณ์ฉุกเฉิน พบว่า **กลุ่มผู้มีรายได้น้อยยังไม่มีความพร้อมทางการเงินหากเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินที่ส่งผลต่อรายได้ หรือแม้กระทั่งภาวะการเจ็บป่วยที่ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายโดยไม่คาดคิด** เห็นได้จาก ร้อยละ 48.33 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้รายวัน และร้อยละ 33.75 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้รายเดือน เป็นกลุ่มที่มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงกว่ารายได้เฉลี่ย แต่ยังสามารถดำรงชีพต่อไปได้จากการขอยืมเงินคนในครอบครัว คนรอบข้าง หรือการกู้เงิน ตามผลสำรวจของศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน ในปี 2562 ที่พบว่า หากเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินและไม่มีรายได้กลุ่มตัวอย่างผู้มีรายได้น้อย ร้อยละ 83.40 จะขอยืมเงินจากคนในครอบครัวญาติ หรือคนรอบข้าง รองลงมา ร้อยละ 34.10 จะขายทรัพย์สินเพื่อนำเงินมาใช้จ่าย ในขณะที่ร้อยละ 13 จะกู้ยืมเงินในระบบ/นอกระบบ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้รายวัน มีเพียงร้อยละ 5.07 เท่านั้นที่มีรายได้คงเหลือเพียงพอกับค่าใช้จ่ายในหนึ่งวัน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้รายเดือน มีเพียงร้อยละ 5.16 ที่รายได้คงเหลือเพียงพอที่จะใช้จ่ายในเดือนถัดไป

ทั้งนี้ จากสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในปัจจุบัน แนวทางการให้ความช่วยเหลือภาคประชาชนของภาครัฐมุ่งเน้นไปที่การให้เงินสนับสนุนและลดค่าครองชีพที่จำเป็นต่าง ๆ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ เป็นต้น

แนวทางดังกล่าวจะสามารถบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชนได้ในระดับหนึ่ง แต่เพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงินในอนาคตนั้น การให้ความช่วยเหลือของภาครัฐควรทำควบคู่ไปกับการสร้างความตระหนักให้ประชาชนมีความพร้อมทางการเงิน มีการวางแผนการใช้จ่ายการเงินในอนาคต เนื่องจากผลการศึกษาที่ชี้ให้เห็นเกือบทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่างไม่มีการจัดทำบัญชีรับจ่าย และเกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดไม่มีเงินออม ดังนั้น หากมีการส่งเสริมวินัยทางการเงินให้มีการจัดทำบัญชีรับจ่ายมากขึ้น อาจเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ทำให้คนกลุ่มนี้รู้ถึงการใช้จ่ายและสามารถตัดค่าใช้จ่ายในส่วนที่ไม่จำเป็นออกได้

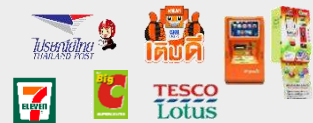
สำหรับธนาคารออมสินตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการอบรมให้ความรู้ทางการเงิน (Financial literacy) การส่งเสริมการออม และการจัดทำบัญชีรับจ่ายอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้มีการจัดทำสื่อให้ความรู้ทางการเงินผ่านสื่อออนไลน์ทาง Youtube Application ในช่อง GSB Society โดยค้นหา คำว่า “การให้ความรู้ทางการเงิน” ซึ่งเป็นการให้ความรู้โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งยังมีการให้ความรู้ทางการเงินแบบเข้าถึงตัวบุคคล ผ่านการจัดอบรมหรือสร้างกิจกรรมในชุมชน หรือตามสาขาของธนาคาร เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักและสร้างวินัยในการออมเงินมากขึ้น อันเป็นไปตามพันธกิจหนึ่งที่สำคัญของธนาคาร คือ การช่วยส่งเสริมการออมและสร้างวินัยทางการเงิน นอกจากนี้ธนาคารมีทางเลือกในการรับฝากเงินเพื่อเป็นการส่งเสริมการออมในหลายช่องทาง เช่น ร้านสะดวกซื้อ 7-11 ที่ทำการไปรษณีย์ ตู้บุญเติม ตู้เติมสบายพลัส ตู้เติมดี เคาน์เตอร์ห้างสรรพสินค้า เช่น เทสโก้ โลตัส บิ๊กซี ซูเปอร์เซ็นเตอร์ เป็นต้น และเพิ่มทางเลือกในการออมเงินที่น่าสนใจอีกรูปแบบหนึ่ง ผ่านการซื้อสลากออมสินดิจิทัลที่สามารถซื้อผ่าน MYMO Application ซึ่งมีขั้นต่ำในการซื้อถูกลงเพียงหน่วยละ 20 บาท และสามารถซื้อได้ทุกเวลา

การให้ความรู้ทางการเงิน
ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

ส่งเสริมการออม

รับฝากเงินในหลายช่องทาง เช่น

เพิ่มทางเลือกในการออมเงิน
ผ่านสลากออมสินดิจิทัล

อายุสลาก 1 ปี หน่วยละ 20 บาท

อายุสลาก 2 ปี หน่วยละ 100 บาท

อายุสลาก 3 ปี หน่วยละ 50 บาท